

Paradigma Dezvoltării Regionale în Republica Moldova focusată pe stimularea economică și creșterea competitivității regiunilor pentru perioada 2019-2030 (aspecte conceptuale)

Politica Dezvoltării Regionale în Republica Moldova

-

situația existentă

Context – Situația existentă

- Legea cu privire la dezvoltarea regională din 2006
- SNDR (2010-2012, 2013-2015, 2016-2020) este principalul document de planificare strategică
- SNDR 2016-2020 fost aprobată prin Legea Nr 239 din 13.10.2016 prevede:
 - **etapa I (2016–2018):** etapă tranzitorie spre o nouă paradigmă a dezvoltării regionale, cu un cadru temporal estimativ de 3 ani
 - **etapa II (2018–2020):** implementarea politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova ca un proces intersectorial integrat și unitar de planificare, gestionare și coordonare

Context - Situația existentă

Legea DR

politică de dezvoltare regională:

Activitate orientată spre planificarea și realizarea unei dezvoltări social-economice teritoriale echilibrate, spre sprijinirea nemijlocită a dezvoltării social-economice a zonelor defavorizate

SNDR 2016-2020

scop general:

Asigurarea dezvoltării echilibrate a teritoriului național din punct de vedere economic, social, cultural, de mediu și evitarea manifestării disparităților și dezechilibrelor de dezvoltare.

Context - Situația existentă

- Investiții prioritare din FNDR (1% din bugetul de stat) și surse externe
 - În 2010-2015: $\approx$ 39,3 mil. euro (FNDR) și 5,3 mil. euro (surse externe)
 - În 2016-2020: estimăm $\approx$ 52,1 mil. Euro (FNDR) și 100,25 mil. euro (surse externe)
- Accent prioritar: rezolvarea problemelor sociale și diminuarea disparităților
- Distribuție echilibrată a resurselor în toate regiunile pentru infrastructură: alimentări cu apă și canalizare, managementul deșeurilor solide, eficiență energetică, turism și infrastructura de afaceri /mediu de afaceri (mai puțin)

Context – Concluzie:

În lipsa unui efort susținut de schimbare a paradigmei de dezvoltare, POTENȚIALUL DE CREȘTERE PENTRU URMĂTORII 10 ANI SE LIMITEAZĂ LA CEL MULT 4,5–5% ANUAL, departe de cele mai puțin dezvoltate state ale Uniunii Europene.

Noua paradigmă – Redefinirea politicii de dezvoltare regională

Politica de dezvoltare regională reprezintă ansamblul instrumentelor și măsurilor pe care autoritățile administrației centrale și locale le iau într-un teritoriu regional în favoarea acțiunii de creștere a competitivității și dezvoltări durabile a fiecărei regiuni pentru creșterea calității vieții cetățenilor.

Noua paradigmă – Obiective specifice

1 sprijin pentru creșterea competitivității și ocupării forței de muncă a regiunilor "competitivitate"

2 sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii "coeziune"

3 crearea condițiilor instituționale și legale pentru implementarea unei guvernante colective, care implica administrația națională regională și locală prin parteneriat "eficiență"

Noua paradigmă – Procente alocări

Etapa tranzitorie 2019-2020

Dezvoltarea unor instrumente ale politicii de dezvoltare regională pentru finanțarea directă a dezvoltării economice, inclusiv a companiilor private

10%
din
FNDR

Ajustarea disparităților și dezvoltarea infrastructurii de bază în cadrul tuturor regiunilor

90%
din
FNDR

Obiectiv: creșterea calității vieții cetățenilor RM

Noua paradigmă – Procente alocări

Etapa de implementare 2021-2030

Instrumente ale politicii de dezvoltare regională,
dezvoltarea centrelor urbane, inclusiv finanțarea
directă a dezvoltării economice și companiilor private

60%
din
FNDR

Sporirea coeziunii teritoriale și prevenirea excluziunii

40%
din
FNDR

Obiectiv: creșterea calității vieții cetățenilor RM

Noua paradigmă – Instrumente

- un singur program de dezvoltare asamblat într-o abordare sinergică urban-rural și public-privat, precum și coordonarea acestui program printr-un singur document strategic integrator
- reorganizarea Fondului Național pentru Dezvoltare Regională ca principal instrument financiar pentru politica de dezvoltare regională
- co-finanțarea din alte fonduri naționale, locale și surse externe

Noua paradigmă – Componente ale noului program

- o componentă destinată susținerii sectoarelor prioritare identificate în strategia de specializare inteligentă
- o componentă destinată susținerii de noi servicii la nivelul infrastructurilor de afaceri deja existente (incubatoare și parcuri) la nivel regional, adaptate nevoilor locatarilor acestor structuri
- o componentă destinată atragerii investițiilor străine, inclusiv prin implicarea Agențiilor pentru Dezvoltare Regională în aceste activități

Noua paradigmă – Componente ale noului program

- o componentă destinată sprijinirii centrelor urbane de dezvoltare
- o componenta de educație permanentă și dezvoltare antreprenorială (prioritar zona de producție și sectorul IT), precum și implementarea unei campanii de promovare, încurajare, conștientizare și stimulare a spiritului antreprenorial local în Republica Moldova
- o componentă de program de dezvoltare și asistență de tip mentoring și coaching acordată beneficiarilor, precum și o componentă de servicii soft de tipul: implementarea standardelor, internaționalizare, relația și conexiunea cu piețe externe

Noua paradigmă – Modificări ale cadrului instituțional

- operaționalizarea ca regiune de dezvoltare a Mun. Chișinău
- asumarea rolului de coordonator de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
- înființarea unui Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și preluarea de către acesta a funcției de dezvoltare la nivel național și a rolului de coordonator strategic al procesului
- mecanism transparent de alocare a resurselor pentru dezvoltare

Noua paradigmă – Modificări ale cadrului instituțional

- implicarea APL în planificarea, pregătirea și implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare regională
- asumarea unei cofinanțări într-un procent de 2-5% în funcție de tipologia proiectului
- stabilirea unui mecanism transparent de calculare (formulă) a alocării fondurilor disponibile dezvoltării către regiuni
- regândirea domeniilor de finanțare ale dezvoltării, precum și includerea unor domenii noi: regenerare urbană, mobilitate urbană, antreprenariat

Noua paradigmă – Modificări ale cadrului instituțional

- transformarea ADR-urilor din implementatori de proiecte în structuri suport ale dezvoltării
- reorganizarea Consiliilor Regionale pentru Dezvoltare
- concentrarea investițiilor pentru servicii locale în unități administrative sau asocieri de unități cu cel puțin 30.000 de locuitori
- dezvoltarea unor mecanisme reale de consultare ce garantează implicarea partenerilor și colaboratorilor instituționali

Vă mulțumim pentru atenție

Alexandr Muravschi
Regional Economic Development Institute

REDI

supported by Federal Government of Germany through the GIZ project

"Exchange Platform for the Chapters on Regional Development within the Association Agreements of Georgia, Moldova and Ukraine"